

possit, & gratia aliqua in eâ prælatione intercedat, illa non est temporali stipendio compensanda, pro eo adhibitâ pactione; quia electio alicuius disiunctiuè necessaria est, neque plus laboris in vñâ, quam in alia propositione intercedit. Præterquam quid electio est ad rem spiritualem, nec pretio astimabilem. Sicut enim Episcopus, si ex concurrenibus ad Ordines quoddam præ aliis eligat, ratione prælationis huiusmodi nequit accipere premium, quia ad rem omnino spiritualem est; ita similiter in casu nostro dicendum. Simminus, ad pactions tales in omni rerum sacramentum genere, ianua aperiet latissima, per quam & via quæ ducat ad perditionem. Vide Titul. 13. & num. 5. usque ad 13.

Pretendentes nō posse effe Visitatores.

An egredientes lucentur distributiones

scilicet proponere, cùm Beneficia vacauerint, ad *qui de Regio sum patronau, ad in Indijs, si Beneficium ad Regium Patronatu spectet.*
examen vocare, per Synodales Examinatores faciendum, tres digniores eligere ex approbatis, & iuxta meritorum qualitatem locum illis in nominatione tribuere, & ad eum remittere, qui Regio nomine Patronatum exercet. Quod quidem quantum ad institutionem Canonicam artinet, iuxta Iuris communis dispositionem procedit: pro quo videri potest P. Azor Tomo 2. Libr. 3. Cap. 38. Quæst. 2. apud quem Auctores aliqui rationem conantur reddere cur Capitulum instituere possit; & hoc simpliciter conferre, sed non satisfaciunt: cur scilicet Sacri Canones unum concedant, negent aliquid, in quo videtur eadem esse ratio. Est autem illa & obvia & concludens, voluisse Sedem Apostolicam erga Patronos se benevolam exhibere, vt sic multos ad fundandas Ecclesiæ prouocaret: & ita Glossa in Cap. *Esi Capitulum*, de Institutionibus, vbi Bonifacius VIII. quæstionem ante dubiam suam Constitutione diremit, ita dicens: *Esi Capitulum*, Sede vacante, Beneficia, que ad collationem Episcopi pertinent, conferre non potest: Presentato tamen a Patronis potest admittere, si sint idonei, & eos instituere in Beneficiis, ad quæ fuerint presentati: licet ad Episcopum, (si superesse) admissio & institutio huiusmodi perineret. Sic ille. Et ita, inquit Glossa. verb. Presentatos, sic habet: De Presentatis solum hic dicitur, & poterat de Presentatis dubitari, quæ presentatio inniteretur gracie, & non iuri communi, ut sic potestas huius gracie, vacante Sede, in Capitulum non transiret. Hæc Glossa. Vbi non prætermittendum Patrem Azor pro veritate præposita allegare Glossam in Cap. *Cum illis*, de Præbendis in 6. Cùm tamen in eo Titulo Cap. *Cum autem non sit*, sed sit illi §. in citato Cap. *Cum illis*. Quod animaduertisse oportuit, ne inde superuacui ac molesti in querendo laboris occasio alicui tribuatur. Videatur ergo Glossa in citat. Cap. verb. *Nesciat*. Licet autem in predicta Decretali solum videatur concedi facultas instituendi Capitulo, quando vacat per mortem Ecclesia, ibi, *Si superesse*: ad omnem tamen vacationem referenda est, quia ratio est eadem: & sic habet Doctorum sensus ac communis praxis; quamvis Glossa cum limitatione dicta loqui videatur, sic dicens: *Nota quod potestis instituendi in Beneficiis deuolutur, Sede vacante, ad habentem exercere iurisdictionem Prelati defuncti*. Sic illa. Sed id propter ea dictum, quia frequenter.

C A P V T . V.

Circa Beneficia quid possint Indicarum Ecclesiarum Capitula, & quæ circa hoc onera possint eorum conscientias aggrauare.

§. I.

De Resignatione in fauorem.

Affiratio 1. Dico primò. Capitulum, Sede vacante, potest præsentatos Regio nomine Capitulum instituere, & circa eos omnia præstare, quæ & Episcopus, Edicta

Affiratio 2. idem esse de præsentatis à quibet ad Beneficia simplicia.
Affiratio 3. non posse re-signationes

Affiratio 2. idem esse de præsentatis à quibet ad Beneficia simplicia.

Affiratio 3. non posse re-signationes

Affiratio 3. non posse re-signation

pro eo Iuris decisio extat in Cap. Consultationibus. Cap. Ex insinuatione. Cap. Postulati, de Iure Patronatus. Adducit etiam P. Sancius Cap. In Lateranensi, quod tamen ad rem non facit, tantum enim ibi dicitur: *Institutos vero remouere non audient Episcopis inconfutis*, scilicet Patroni: quod est valde diuersum. Vnde resignatio talis non solum est illicta, sed etiam inualida, iuxta prædictos: licet Aluinus apud P. Bauni existimat non esse nullam, sed annullandam Prioribus tamen consentit Dom. Solorzanus cum aliis pro eodem laudatis Lib. 3. Cap. 3. Potest autem pro Alui sententia auctoritas Alexandri III. non eam leuite iudicantis, adduci, dum in Cap. Illud Triv. sit.

*Cap. Late
ranensis,
de Iure Pat*

*Cap. Illud
ibid.*

*De qua
dū
fusū
facta
renunti
tione.*

*Morti pro
ximum nō
posse in fa
uorem ref
gnare.*

quem posse in fauorem resignare, quorundam sententia est: vt videri potest apud P. Palauim supra, Puncto 2. §. 2. num. 8. & seqq. in quo resignatio videtur necessaria: nam verè talis non est: potest siquidem non resignare, sed priuationis sententiam, quam meretur, expectare, ubi resignatio locum non habet. Quibus accedit contra ius Patroni agi; in quo nequit excusatio aliqua fundamentalis inveniri. Et quidem permutations nequeunt fieri sine illius conueniu, de quo §. sequenti; ubi tamen minor violatio iuris appareat, si ille non requiratur: iam enim eos, qui permittunt utrius probavit; quod secus accidit in eis, in cuius fauorem fieri resignatio potest. Et licet contingere queat, ut probatus iam sit, quia ab eo ad Beneficium prætentus; id quidem est per accidens, quia resignatio, si absolute licet, in fauorem etiam non probati fieri potest. Quod si forte Patronus, aut eius locum tenens, consensum præstet huiusmodi resignationi, erit illa insufficientis ad eius valorem, quia aliunde est in illa insanabilis defectus, ex Iuris inquam Canonici & Pontificum dispositione, iuxta dicta: debet enim per concursum prouideri.

*Bene tam
ob crimen
illo priu
dum.*

§. II.

De Permutationibus. An valeant vacante Sede, & que in illis conscientiarum grauamina,

38 **N**on esse licitas; immo absolutè non posse permutationem à Capitulo admitti, non pauci tenent, quos adducit & sequitur P. Palau Tomo 2. Tractat. 13. Disput. 2. Puncto 29. numer. 17. & seqq. & plures alii apud P. Thomam Sancium Lib. 2. Consil. Cap. 3. Dub. 38. num. 7. quorum sententiam amplectitur: addens tamen num. 8. quod licet Capitulum non possit auctoritatem permutationi præstare, potest tamen illam admittere ab Episcopo perficiendam. Negat item P. Bauni in Praxi Beneficiorum, Disputat. 10. Quest. 2. §. Terio, Nomine. qui §. vii. modum dicendi P. Sancij reprobat quoad permutationis admissionem, quam & negat cum Nicolao Garcia P. Palau num. 28. Sed ante P. Sancium illum tradidit P. Azor Tomo 2. Lib. 3. Cap. 38. Quest. 8. cum aliis, quos allegat. Et eorum doctrina directe procedit in Beneficiis, de quibus loquimur, quorum collatio ad solum Episcopum pertinet sine Capituli interventu, supposita præsentatione. Et Diana quidem questione ista disposita Parte 8. Tractat. 4. Refut. 29. ita circa illam discurrevit, vi nihil decernat. Sententia enim P. Azorii præmissa, sic subdit: *Sed haec sententia non caret difficultate, ut optime obseruat Merolla.* Cuius Auctori rationibus, verbis eiusdem propositis, sic concludit: *Vnde ex his omnibus existimat Merolla non posse Capitulum, Sede vacante, dictas resignationes recipere.* Videlicet autem in eo, quod obiecta à Merolla laudet cum Auctore, illius iudicium approbare: quod & §. ultimus etiam ostendit, dum sic ille ibi scribit: *Nota etiam h̄c obiter, non posse etiam Capitulum presentare ad Beneficium iuris Patronatus Episcopo competens.* Ita Merolla loco citato, Dub. 12. per totum. Sic ille. Qui dum ait: *Nota etiam non posse, ubi iuxta propriam mentem non obserue loquitur,* fatus

*Permuta
tiones à
Capitulo
perfici non
posse, quisca
jeam.*

*Circa Dia
na senten
tiā con
iectura.*

Quid Capitulum S.V. posset circa Permutationes.

307

satis significare videtur se etiam negasse id, de quo sermo immediate præcesserat. In hac etiam sententia fuit Illustris Dom. D. Ioannes de Caruall, y Sande Argentinensis Prætorij in Peruuo Praefes, & Tractat illius, in quo Potofinus mons, latissimi Visitator, & postea in Hispaniâ, propter insignem sapientiam, & rerum magnarum tractandarum industrias, ad primariorū munera culmina sublimatus, & eruditio sanè, ac diligenter elaborata Scripto eam adeò certam est conatus ostendere, ut nullum Auctorem pro opolitâ extare minimè dubius affirmaret: & ita nec probabile esse reputandam, Nihilominus

Zerola.

P. Suarez.

39 Dico primum, Capitulum, Sede vacante, posse resignationem caussâ permutationis admittere, probabile est, Probatur, quia & hoc graues Auctores tenent, ut videri potest apud P. Azorium supra, qui plures adducit, quibuscum & ipse sentit, sicut & P. Sancius locis citatis, P. Filliarius Tract. 41. Cap. 2. numer. 45. quidquid postea dicat Cap. 9. num. 7. Et præterea est pro eo ratio non leuis momenti: nam Capitulum succedit Episcopo in iurisdictione ordinaria quoad omnia, iis exceptis, quæ in Iure, Conciliis, ac Pontificis Constitutionibus habentur expressa: pro quo Auctores congerit Diana Parte 8. citat. Rosalit. 1. Atqui admisso permutationum non est inter excepta: ergo potest à Capitulo exerceri. Si dicas in Cap. Quæsum, de rerum permutationi, soli Episcopo auctoritatem hujusmodi reserari, ibi: *Si autem Episcopus causam inficerit necessariam, licet poterit de uno loco ad alium transference personas: ut que unī loco minus sunt utiles, alibi se valeant utilius exercere.* Id certè non ita vrget, ut explicatio satis verosimilis non possit eidem adhiberi: ut scilicet de Episcopo, & quolibet alio Episcopalem auctoritatem habente, debeat intelligi, ut sèpè alibi. Pro quo faciunt que habet P. Suarez Tomo 1. de Religione Tract. 3. Lib. 4. Cap. 32. numer. 11. quod scilicet denominatio sumi lolet ab eo, quod est regulare & ordinarium: per quod non excluduntur, immo comprehenduntur ea, quæ sunt eiusdem rationis, ut latissime confirmat Tiraquelus Lib. 1. de Retract. §. 2. à num. 4. usque ad 10. Tum etiam quia Episcopus uno modo, & quasi formaliter dicitur ratione iurisdictionis Episcopalis; id est quod officium & curam, licet non sit talis quod dignitatem & consecrationem. Vnde quando actus, de quo est sermo, pertinet purè ad officium & iurisdictionem Ordinariam, etiam nominetur Episcopus, intelligitur ratione iurisdictionis: nam character & dignitas nihil ad tales actum operatur. Hæc ille. Quæ quidem quam sint verosimilia, nullus erit qui sanè possit mente dubitare.

40 Dico secundò. Probabile etiam est Capitulum posse permutationem perficere eo modo, quo Episcopus. Si tentali qui, quos adducit P. Suarez numer. 11. citato. Verum est tamen illos non loqui quando Collatio Beneficiorum ad solum Episcopum pertinet, aliqui enim id negant, ut Glossa in Clement. Unica, de rerum permitt. verb. Conferantur; id tantum admittens quando Collatio ad Capitulum simul cum Episcopo pertinebat, & sic alii. Vnde videri alicui poterit, quod casui nostro nequit adaptari ubi

*Ex recepta
doctrina de
potestate
ad confe
renda Be
neficia, pa
lidum ar
gumentū.*

P. Sa.

CCC 4 respectu